

Merchtem 0.69

1. az de ki:kern.ə ste:kfo.gəl zi:n den zæn zə vərve:t'
2. maine vrint' ez de blumə gœ gi:tn
3. te:rəwo:rəX spinəz nemi as metə mafim: - of: - ma(k)simən
4. grœ.vən es kwæ. wærək
5. up da sXip kre.gezə besXymeld bru:st
6. de sXra.ənwærəkər ɛ. nə splintər i zæne vinder - of: - vijər
7. de sXipər læktə zæn lypen af
8. in da fabriek es niks te zi:n
9. kumdi. ma. manəkə - of: - kinəkə - kum
10. bæ.s Xə.fɔd uns fir pintəm bir: | piŋkəs |
11. briŋd uns twi:ə kilo. kri:kən | krikskəs |
12. zəmen ʌ.ləgəvə:vən dra. li.tərs wə:ən u:ət-Xədru:ŋkən
13. a wa. nu ma.: slœ.ge mē nə klipər | dra:əgen |
14. kem zænə kni:n gəzi:n
15. vastnœ.vət wad ni fœ.l nemi.ə gəvit
16. ksəm bla. dak meje.lni me.gəgœ. zain
17. keməki da ni Xədœ. zələ jun
18. da.n: datə afkumt
19. nə spinəkup - nə spinəkup - nə (spinə)kub:astəl
20. muits - vərve:t sa.ən - of: - sXrik emən - en wa. - nə parəstu:l - en œ:X - nə vas - nə pe:pəl
21. da kade. de. gi.əl de wə:lnt fəXtn
22. ksəl a pə:ləkəs Xə:vən
23. iŋəlant.y fœ.l a: sXə:pən afbre.kən
24. ais fazlœ.və gəbe.te gəwəst | əm bet | gœkre:gen |
25. gef ma twi:ə bri:ə sti:ən - brider - of: - bri:ədər - de bri:əstə
26. da stantbēlt stə:tœ. nemi:ə
27. da.(nə) man ɛ:d ə lœ:vən | nən i:ər | nə gru:ətn |
28. ly.səfə:r ez indn eməl ni Xəble:vən
29. de kade:ən - of: - kindern - emə metə mi:əstər nœ. de zi:ə gəwəst
30. k.ən tuX ni kumə vœ - of: - kumən i:ər dak Xəri:ət sən
31. de bi:əstn driŋkə gə:rə la:zəmə.əl
32. a kani Xœ: wærkə zaiŋ kœ:l du si:ər
33. stek nœkə nə stē:l in da:m basum
34. ni:ə metə ke.gələ wātər nemi.ə gəspelt
35. səX - kem al twi:ə ki.ərn - of: - ki:(ə) up a. gœru:pən
36. dæ pɛ:r es ni ra:əp - de zit nug ən wytə kær in
37. zə zæn wəX nə tfelt
38. zə.ɪd əm i:əst sə gelt alpen updum
39. a zalt nu:ət ni fæ:r brijən
40. zez dələf.ən əl melək.wa.ət'
41. de man mu sain vra: gu:slœ:gen | (beschermen bestaat niet; cf. zwermen = zwærəmən |
42. in de sXələ zwymen es Xœvœ.urlə.ək
43. aiz æræg umdatn stærək es
44. wa.ələ muit'n da dələft fan emən zən ga.əlndander
45. aləp nœkə da ber upafən
46. unzə maitser es.v vaiit az ə værkən
47. zə sprigen umtər(t)fæ:rstn up ən wariŋk
48. dem bu:əmkwē.kər zal dem bu:əm avintn
49. dyd i:əst.ə vænstər nœki tu:
50. t̥bəɡintə klipə və di:əstə mis - du:əmis - tluf
51. ən sprɑ: - parəgərək - (cf. I.221-51)
52. de suldœ:tn emən da framenz ʌl œ:r afXəsne.ən
53. zə vœ:dər ɛ:d əm zəs jœ:r lapk lœ:tnœ. tsXo:l gœ:ən
54. kəmət əm gœzə:t əzdatn lapstwœ:ter ni muXœ:ən | kəməd əm afXœru:ən |
55. vœ:l vjæ:zə zi:rni fœ.l.usti:
56. jæ:rə putə zæn.i fœ.l wə:t
57. de pœ:l stœ:d in: djæ:t'
58. in mijæt est nuX tē kart fə tē kuəstn
59. dæ kəs Xə.vd ə klɛ:r liXt nœwœ.
60. a truk mē t̥pjæ:t sənə f̥jæ:t - of: - stjæ:t
61. dətum kwamdə gə:əlŋ əl jœ:rnə de kərəmis
62. de pœ:utər za. dad unzi:ər vulmukt es
63. gə zəXt ma. wəl ma gə spraktegə ma. nit'
64. de zwuləmə zələ gœu wερkumən
65. gwirə ga. vandœ:X ni kœ:tn
66. e.tə za.ln u:ək Xə:rə kɛ:s
67. zainə mutœ:r es kaput - ai lə. slœ:k
68. tē nə wærəmən daX.əwəst zən tēs nə zəXtn œ.vət'
69. da kinəkə lyp bœ:rəvuit's
70. dez n bæst in dæ kəne
71. kwa. datə faktœ:r - of: - datəm bri:vdrœ:gər - nəm bri:f bruXt
72. kem pa.ən v main ət
73. k.a mē Xiən dwæ.zə min.sn. - of: - mensn. - um
74. nœ. tsXuftait spanəmən t̥pjæ:t in dny:f kær
75. kem əwa katsə va vœ. dnun əl
76. de zo:n van de kœ.niŋk ɛd uk suldœ:t Xəwəst
77. wətə ga gi.ənəm bo:Xmœ:kər wu:ən:
78. dæ ru:ən emə lapə dy.ərəs
79. kXəlu:əvər niks fan | ə wo:t |
80. tkinəkə waz du:ət i.ə dasət kus(t)n du:əpən
81. sən u:ərən zən zæn u:əgə lu:əpən
82. əl duXtərken es mē ə karəfken.v t̥bus Xəm brəmbe:zn trēkən
83. des nə spət fan dæ. li:ər
84. a zətə zæn stro:t o:pən
85. t̥fulək suXt əndərs niks as Xelt zən ra:əkɔdum
86. ələ munt ez dry.əX fan: dast
87. da. wəX lyp sXi:af | krym | - t̥z əlum lapstœ:c
88. ik kuX(t) fœ. de klə:ən: ən truməl
89. dem buk es Xəstərvə van: kast in tē slikən
90. zə li:kə was kat əŋ gut'
91. in tlumər - of: - de lumert - ezd best
92. nə sXitər muit - of: - mu - Xu: kyne lunŋkən
93. zyk nœkiə na main: u:t'
94. kwe. ni wœ. daken muit Xœ. zykən
95. nə ku:lə keldər es Xu: fœ. dbi:
96. kmust usəmbly.t.rigkə və tē vœrklu:kən
97. kmud i.əstə vu:ru:ʒ in t̥stal du:n | vy:rn |
98. maim bry:r was my:X
99. de meləkbur muk nə gru:ətn tur
100. dæ bo.tərmelek ez dyn zən zy:r - sty:t ər əm.ə tryX
101. wailə za da. pyt kyne vyln. up ən yr
102. aiz up sə point - sœkyr (1° van een persoon, 2° van een werk)
103. ai kum nu:ət Xiənə mēny:tə lœ:t

104. in itvle zænder bæregæn da fir spæ:væn
 105. derovde ga da up dæ:væn
 106. tæ bu:em emæz æ styk fan dæ bryχ.ævæ:it'
 107. gæ muid uns fæ:ln.æke kumæ kœ:rn
 108. ais fa lœ:væ gœkumæ me. æj guj bazæ gelt
 109. dæ. dæ. es fam by.kœn.æ.t Xæmukt
 110. æ getrad wa:af - of : - æj getra:dæ vra: - muit
 kuin:u:n
 111. kemi. gæs Xœzu:t mæ tXæs (gras) was ni Xu:t
 112. dem bra:vver zæ:tat nuχ tæ dir es fæ tæ ba:væn
 113. bakæn - iχ bak - ga bakt - æ. bakt - baktin -
 wa.ælæm bakæn - iχ baktin - ga baktin - a baktin -
 wailæm baktin - wailn emæ gœbakæn
 114. bi:æn - iχ bi:æ - ga - æ. bit' - wailæm bi:æn -
 bi:æmæn - iχ bidn: - kœm gœbu:æn - buidæ zailn uk
 115. tez æ kla:æn mu tez æ fa:æn
 116. gœ kuind i aræ kra:ægæn up dæ mæet
 117. ai Xœzæ:tatn up ma:. zal pa:zn
 118. tma:zæ za: datn gœla:æk a:
 119. dæ wœ:ræ vu:af pru:æzn
 120. vnder dan: a.æk ligæ vœ:l i:ækœln.
 121. twœ:tær zal ga zujæn - tsuid al
 122. tu: es nuχ.ry:m - tæs nuχ ma ræz afXœmu:t'
 123. majunæs mœ:æz. matn dujær van: a:
 124. da buimkæ zal da mulak wasn. | kuin: | grujæn |
 125. dæ pas'tu:ær æ. Xujæ wa:æn
 126. dæ duitsn. emæn unz æt u:æz afXœbrant
 127. dæ melæk sprit vitæ kuj œ:ln œ:r
 128. dæ kastær luit fæ dæ kru:æsn:
 129. dæ trœ:mæls fan dæ krœ:wœ:ægœm by:æge van
 tXœwiχt
 130. sumstæ mænsæ snytn.a.æg vœt œ:ln.œ:s
 131. zœmæn œm blæ:t æj grat Xœslœ:ægæn
 132. dæ sa:z es tæ - of : - ez œwa - fla:
 133. dæ sni:æ lœ:tik
 134. tez ny:wœga.æt lœ:n dak a gœzim em
 135. ny.pu:æt wat gi.ælæganzn:y:f stat'
 136. du:n - iχ dynt - ga. dynt - a. dydæt - of : -
 du:nt - wa.œln dynt - ga.œln dynt - zæ:ln dynt -
 - iχ dæ.æt - ga. dædæt - a. dæ.æt - wa.œln dæ.æt -
 ga.œln dædæt - za.œln dæ.æt - dœkiχ daræ - dant
 æ mœ de: - dasæt mœ dæ:æn
 137. du:œpæn - du:œpkli:æt - œn du:œpfuint -
 138. dasn - a dast - dastn - ai Xœdasn.
 139. bin: - iχ bin - ga. bint' - æ bint' - wa.ælæm bin: -
 ga.ælæm bint' - zæ:ælæm bin: - bintn - buntn -
 kœm gœbun:
 140. *Locale landmaten* : œn ruj = zæstapæn i zæ
 vi.rkant - œn daXwant = 100 r. - œm bu:ndær
 = 4 dagwand
 141. *Waternamen* : dæ stambek - dæ mœ:løbe.k -
 dæ my:iters (*Muitersgracht*) - dæ kumæ (*stil-*
staand water) - dæ pytq - dæ mœ:ilpul

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is : mæ:æXtn

De inwoners heten : mæ:æXtnœ:rs

Hun bijnaam is : dæ tæ:driŋkœrs

Het aantal inwoners was op 31-12-1920 : 6.191.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : *lanjœvslæ - tœrlin - t̃bri.ste.v.œn - sli.wœ.ægæn - dra.linœbo.væn - kukœlberχ - galœstrœ:t (Galgestraat)* - De wijk Breestraat spreekt een Merchtens dat beïnvloed is door het Rossems (gehucht van Wolvertem), bvb. : Merchtem : *ga.* - tegenover Breestr. : *ga.æ* - Het gehucht Weienberg spreekt Opwijkis (zie Droeshout, O. 68b). Op twee of drie families na wordt te M. geen Frans gesproken ; zuiver Nederlands evenmin.

De overgrote meerderheid der bevolking bestaat uit boeren ; zowat 300 werklieden werken buiten Merchtem, vooral te Brussel en omstreken ; verder vindt men te M. kleine neringdoeners en „burgers” zoals overal. Het aantrekingscentrum van M. in Brussel.

Zegslieden : 1. De Koninck, Albert ; 21 j. ; geb. te M., waar hij onderwijzer is ; heeft, buiten zijn normaalschooljaren, altijd te M. verbleven ; V. is van M. ; Moeder van Rossem ; hij spreekt gewoonlijk een ietwat gezuiverd Merchtens, maar kent het platte Merchtens door en door.

2. Andriessens, Victor ; 37 j. ; geb. te M. ; handelaar ; heeft steeds te M. verbleven ; V. en M. zijn insgelijks van M. ; hij spreekt altijd het dialect van Merchtem-centrum.

3. Andriessens, Maria ; 9 j. ; dochtertje van 2 ; M. van Leest, maar sedert haar 5^e jaar te M. ; de kleine spreekt onvervalst Merchtens.